

6.4 Zelfbeeld

Als een kind geloof heeft in eigen capaciteiten om een bepaalde taak uit te voeren, de Self-efficacy of Zelf-effectiviteit, vergroot dat de kans om die taak ook met een positief resultaat af te ronden. Self-efficacy is een belangrijke factor voor motivatie, inspanning en volharding.

In 'Naar een raamwerk voor talentontwikkeling' (Walma, van der Molen, Eysink, Post, Smeets, 2013) wordt beschreven dat ieder kind altijd 'ontwikkelruimte' heeft als je uitgaat van een groeimodel (of growth mind-set). Om de capaciteiten en ontwikkelruimte in beeld te brengen, is het van belang om talenten en interesses van kinderen te ontwikkelen, zodat ieder kind op eigen wijze en eigen niveau kan excelleren. Passend onderwijs arrangeren betekent dat een kind succesvol een taak moet kunnen volbrengen. Dit vraagt om afstemmingsvaardigheden van de leerkracht waarvoor het raamwerk voor talent een bruikbaar kader biedt om het beste uit ieder kind te halen.

Volgens Gagné (2004) is talent een verzameling van kennis en vaardigheden op basis van een natuurlijke aanleg van het kind, wat tot bloei kan komen dankzij een stimulerende omgeving en eigen motivatie. In Raamwerk voor Talent (Walma, van der Molen, 2013) wordt uitgegaan van een brede opvatting over talent, waarbij datgene wat een kind potentieel kan een belangrijke rol speelt. Potentie is niet datgene wat een kind vanzelf laat zien. Er zijn veel kinderen die meer in hun mars hebben, ofwel meer potentie hebben dan ze laten zien. Een leerkracht kan een kind uitdagen om het potentieel aan capaciteiten in een uitdagende leeromgeving optimale ontwikkelkansen bieden. In het Raamwerk voor Talentontwikkeling worden vier pijlers onderscheiden 'Talent, zelfbeeld, leermotivatie en onderzoekende houding'.

Zelfbeeld

Kinderen ontwikkelen hun zelfvertrouwen niet alleen op basis van het beeld en de verwachtingen die zij van zichzelf hebben, maar ook van het beeld en de verwachtingen die zij opvangen van anderen, zoals klasgenootjes, de leerkracht en ouders. "Hoe goed vinden mijn ouders mij?", "Waar vinden mijn klasgenootjes mij het beste in?" en "Vindt de leerkracht mij aardig?" zijn hier voorbeelden van. Het effect van een negatief zelfvertrouwen op de bloei van het kind is groot. Kinderen kunnen moeite ervaren met het ontvangen van kritiek, stellen zich lage doelen om de kans op falen uit de weg te gaan, of vragen voortdurend om hulp van de leerkracht terwijl zij gemakkelijk zonder zouden kunnen. Wanneer de omgeving echter overwegend positief is en het kind een veilige ruimte biedt om talentkracht te ontwikkelen, zal het zelfvertrouwen van het kind gestimuleerd worden. Het realiseren van een positief klimaat om te leren en presteren in de klas start met het versterken van eigen geloof en hoge verwachtingen en een leerkracht die geloof en hoge verwachtingen van kinderen uitstraalt.

De perceptie over eigen ontwikkelingsmogelijkheden kan zowel van binnenuit als van buitenaf gestimuleerd en ontlokt worden bij kinderen (Walma, van der Molen, 2013).